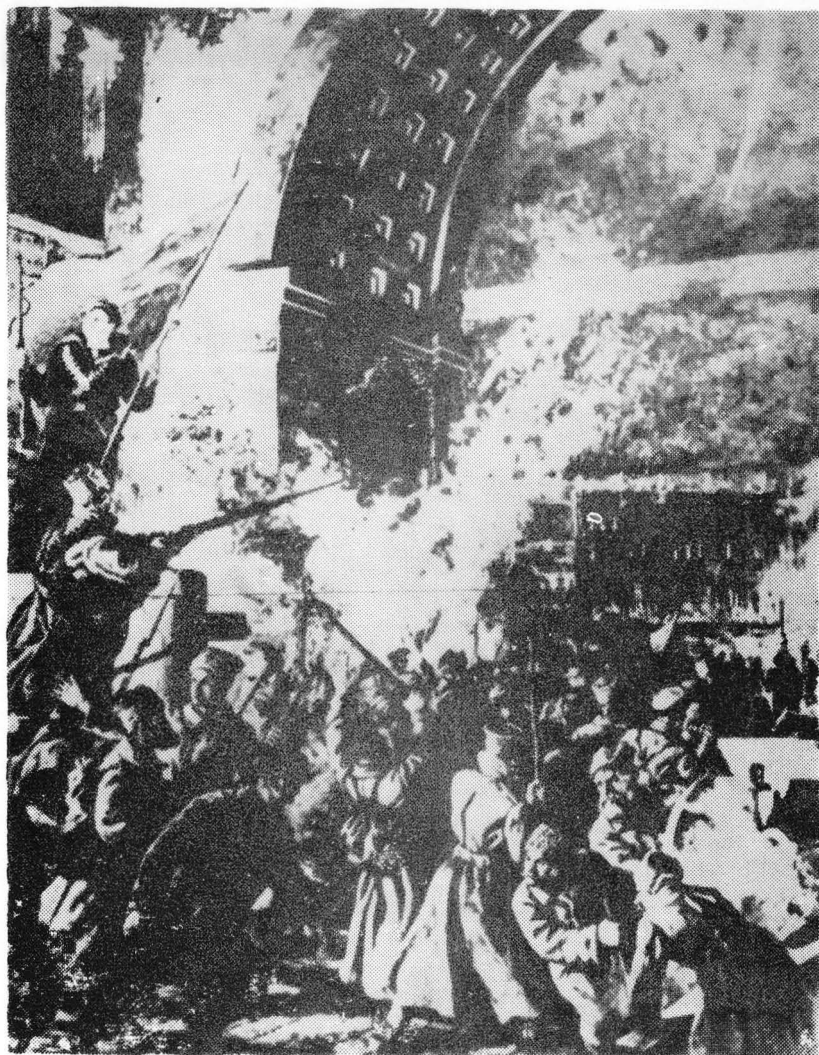

MUZEUM RUCHU REWOLUCYJNEGO
ODDZIAŁ MUZEUM OKRĘGOWEGO W BIAŁYMSTOKU

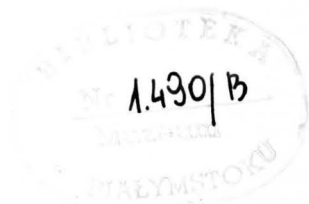
BIAŁOSTOCCZANIE
W REWOLUCJI PAŹDZIERNIKOWEJ

Opracowanie informatora i scenariusza wystawy
ALEKSANDER ANTONIUK

Opracowanie plastyczne wystawy, informatora,
plakatu i zaproszenia
MAREK MATŁOWSKI

Zdjęcia i reprodukcje
WOJCIECH DOBRAJSKI, ANDRZEJ WRÓBLEWSKI

PUBLIKOWANE MATERIAŁY I EKSPONATY
POCHODZĄ ZE ZBIORÓW
MUZEUM RUCHU REWOLUCYJNEGO
W BIAŁYMSTOKU

323.221069

BIAŁYSTOK 1987

Druk: P.P. „Sztuka Polska“ zam. 175/87 500 szt. A5x2 W-4

W 1917 roku w granicach cesarstwa rosyjskiego, obok przedstawicieli różnych narodów przebywała kilkumilionowa rzesza Polaków. W jej skład wchodziło kilka grup. Obok najliczniejszej grupy uchodźców i przymusowo ewakuowanej ludności podczas pierwszych lat I wojny światowej przez ustępujące wojska carskie, znaleźli się emigranci i wygnańcy, zesłańcy i dzieci zesłańców, więźniowie polityczni, żołnierze polscy w wojsku carskim, jeńcy z armii niemieckiej i austriackiej. Wśród tej masy polskich robotników, chłopów i żołnierzy w większości związanych podobnymi warunkami pracy i życia oraz tułaczą egzystencją z masami ludowymi Rosji wydarzenia rewolucyjne 1917 r. zyskały licznych sprzymierzeńców. Łączyła ich wspólnota celów i długie lata walki przeciwko caratowi. W burzliwym nurcie walk rewolucyjnych 1917 roku, ta paromilionowa rzesza Polaków była naocznymi świadkami, a częściowo aktywnymi uczestnikami dwóch rewolucji — burżuazyjno-demokratycznej i socjalistycznej nierozzerwalnie ze sobą związanych. Dla wielu z nich udział w historycznych wydarzeniach rewolucyjnych był naturalny i oczywisty, dla wielu jednak przejście na stronę rewolucji nie było proste. Dopiero pod bezpośrednim wpływem atmosfery rewolucyjnej następowało stopniowe przelamywanie uprzedzeń, niekiedy nawet wśród tych, którzy uprzednio byli niechętnymi rewolucyjnemu zrywowi. Wyrazem tych zjawisk i przemian zachodzących wśród Polaków w Rosji był współudział mas polskich w obaleniu caratu i aktywne uczestnictwo w zmaganiach o zwycięstwo rewolucji i o władzę Rad.

Wśród tej masy polskich uchodźców było wielu, którzy pochodzili z terenów Białostocczyzny. Losy wojenne rzuciły w głąb cesarstwa rosyjskiego w 1915 roku ponad dwieście tysięcy Białostoczan. Byli to przeważnie chłopci przymusowo przesiedleni z rodzinami i całym dobytkiem, robotnicy ewakuowani często z wyposażeniem fabryk, w których pracowali oraz żołnierze wcieleni do armii carskiej. Nieliczną grupę tworzyli więźniowie i zesłańcy polityczni, stanowiący kadre doświadczonych rewolucjonistów, którzy najczęściej przeszli szkołę walki w latach rewolucji 1905—1907.

Białostocczyzna należała do tych terenów, które były bardziej niż inne dotknięte przymusowym wychodźstwem. Tak masowe uchodźstwo na tym terenie spowodowane było nie tylko carskimi zarządzeniami ewakuacyjnymi oraz zagrożeniem przebywania w strefie przyfrontowej potęgowanym pogłoskami o niemieckim okrucieństwie.

Na ten stan istotny wpływ wywierała również specyfika położenia tych ziem, zróżnicowanie narodowościowe, jak też szczególnie silny nacisk ewakuacyjny. Czynniki te zdecydowały o ogarnięciu ludności falą masowej ewakuacji, która w większym stopniu dot-

knięta środowiska ludności zróżnicowanej pod względem narodowościowym. W pierwszej kolejności wywozowi podlegały zakłady o szczególnym znaczeniu strategicznym oraz te, które łatwo można było przestawić na tory produkcji zaspakajającej potrzeby wojska.

W rezultacie z Białegostoku ewakuowano dwie fabryki maszyn działające w oparciu o własne odlewnie. Zakłady Mazur, Szkurnik i S-ka ewakuowano do Moskwy. Bernadzikiewicz i inż. Czesław Sadowski do Kowrowa w guberni włodzimirskiej oraz fabrykę waty higroskopijnej firmy Nieswieski i Szapiro do Orłowa guberni jarosławskiej. Z Siemiatycz wywieziono fabrykę kołków (szpilek) drewnianych i kopyt szweskich wraz z załogą, która po wielu etapach dotarła do Nierechty w guberni kostromskiej. Nie zdołano ewakuować fabryk włókienniczych, których park maszynowy w znacznej części został zniszczony przez wojska carskie. Ustupujące z terenów Białostoczczyzny w 1915 roku wojska carskie dokonały podpalenia dworca kolejowego, wysadziły wiadukt i most nad torami kolejowymi oraz częściowo zniszczyły urządzenia wodociągu i elektrowni białostockiej.

Poza przymusową ewakuacją w obawie przed niebezpieczeństwem i represjami nowych okupantów z podowu zbliżania się bezpośrednich działań wojennych wielu mieszkańców Białostoczczyzny wyjechało dobrowolnie w głąb Rosji.

Olbrzymia większość uchodźców rozsianskich w różnych częściach Rosji pozbawiona była środków do życia. W prostych słowach los wygnańca z Białostoczczyzny opisał Tichon Trofimiuk ze wsi Klejniky w pracy zawierającej wspomnienia o udziale Polaków w Rewolucji Październikowej i wojnie domowej w Rosji 1917—1921. We wspomnieniu zatytułowanym „Przez góry, fronty, głód i tyfus” tak przedstawił swój los wygnańca: „Był sierpień 1915 roku. Przez naszą wieś Klejniky od kilku dni nieprzerwanym potokiem, w dzień i w nocy, sunęły na wschód wojska rosyjskie. Słyszy tabory wojskowe, pędząc przed sobą wielkie stada bydła rogatego, posuwały się kolumny piechoty i razem z wojskiem jechały na swoich furmankach duże grupy uciekinierów. We wsi popłoch. Ludzie w pośpiechu ładowali na furmanki swoją chudobę i wyjeżdżali razem z wojskiem, sami nie wiedząc dokąd.

Pozegnaliśmy się z chatą rodzinną, wyjechaliśmy z podwórza na ulicę i włączyliśmy się do głównego potoku. Po wielu tygodniach koźmarnej drogi przyjechaliliśmy do chutoru Bieriesławskij, odległego o 40 kilometrów od Carycyna. Zamieszkaaliśmy w domu najbogatszego w tym chutorze gospodarza Izota Kobieckiego. Mieszkaniami naszym była mała chatka, zbudowana z gliny.”

Przeszło dwustutysięczna masa uchodźców z Białostoczczyzny charakteryzowała się różnorodnym przekrojem społecznym. Obok

robotników i urzędników fabrycznych znaleźli się chłopci, przedstawiciele inteligencji i warstw zamożnych. Odmienne były ich tradycje, więzy i sympatie polityczne. Odmienne kształtowały się ich losy życiowe. Przytłaczająca większość tej społeczności uchodźczej składała się z chłopów i robotników, których dążenia zbieżne były z interesami rosyjskich mas pracujących. Rozrzuceni niemal po całym terytorium Rosji, związani w znacznej części podobnymi warunkami bytu z rosyjskimi masami pracującymi w większości włączyli się w nurt rewolucyjnej działalności. W atmosferze rewolucyjnej 1917 roku nawet najbardziej upośledzeni uchodźcy, pozbawieni środków do życia, utrzymujący się ze wsparć i zapomóg uczestniczyli w żywiołowych wystąpieniach. Wielu Polaków pochodzących z terenów Białostoczczyzny było aktywnymi uczestnikami Rewolucji Lutowej. Wielu z nich wzięło czynny i bezpośredni udział w historycznych wydarzeniach ostatnich dni lutego 1917 roku — jedni w oddziałach wojsk carskich, inni w szeregach strajkujących i walczących robotników.

Wraz z całą masą rosyjskich robotników i żołnierzy w wystąpieniach rewolucyjnych w Piotrogradzie brali udział Jakub Martyniuk z Nowoberezowa, Aleksander Żdanuk z Ostrowia, Romuald Muklewicz z Supraśla, Władysław Biernacki ze wsi Jakubowskie, Feliks Warzyński z Rogowa, a w zdobywaniu Arsenalu w Fortecy Sweabskiej w Helsingforsie Michał Toruniak z Drohiczyzna. W uwalnianiu więźniów politycznych w Samarze aktywny udział brał Teodor Czerniawski z Mikłasz. Przytoczone nazwiska, jedynie przykładowo ukazują udział Białostoczczan w wydarzeniach lutowych, których pełną liczbę trudno jest dziś ustalić. Było ich więcej, przy czym późniejsze wydarzenia rewolucyjne, w których uczestniczyli przysłoniły im fakty z ostatnich dni lutego.

Zwycięstwo Rewolucji Lutowej otworzyło bramy więzień carskich i uwolniło skazańców politycznych. Z więzień i zesłania z Syberii powrócili, obok rewolucjonistów rosyjskich także działacze polskiego ruchu rewolucyjnego pochodzący również z Białostoczczyzny. Był wśród nich Feliks Zimnoch z Dobrzyniewa Dużego, członek SDKPiL, uczestnik rewolucji 1905—1907 roku, aresztowany za współudział w zorganizowaniu buntu żołnierzy w 1911 roku i skazany na karę śmierci zamienioną na wieczną katorgę. Uwolniony został aktywny członek Białostockiego Komitetu SDKPiL Stanisław Kuleszyński. Po przebyciu 10-letniej katorgi w Chabarowsku zwolniony został Longin Zielonkowski, aktywny działacz SDPRR. Z ośmioletniego zesłania na katorgę za agitację rewolucyjną w Sztabie 12 Armii wojsk carskich powrócił Władysław Bierniecki, działacz robotniczy z Białegostoku, który po uwolnieniu

wstąpił do partii bolszewików i z jej ramienia sprawował wiele odpowiedzialnych funkcji.

Uchodźcy polscy — podobnie jak i masy pracującej Rosji z entuzjazmem powitali upadek caratu. Zwycięstwo rewolucji wpłynęło także na nastroje i postawy polskich uchodźców, ożywiło ich działalność polityczną. W większych skupiskach Polaków w wielu miejscowościach Rosji powstały grupy SDKPiL i PSS-Lewicy z inicjatywy miejscowych aktywistów, przeważnie starych działaczy esdekapieliowców. Wśród organizatorów grup partyjnych szczególnie wyróżniali się byli więźniowie polityczni uwolnieni przez Rewolucję Lutową. Wyrwani z szeregów partyjnych przed wybuchem wojny nie przeżywali wraz z całą masą robotników polskich gorczy wygnania, doświadczeń z lat wojny i pierwszych wydarzeń rewolucyjnych 1917 roku. Wracając po latach katorgi i zesłania wnosili do organizacji zapał, ofiarność i doświadczenie działalności rewolucyjnej.

W powstałych w trakcie wrzenia rewolucyjnego w Rosji polskich grupach partyjnych uczestniczyli Białostocczanie, w wielu wypadkach sprawując w nich odpowiedzialne funkcje. Był wśród nich Józef Krwawnicki z Michałowa, uwolniony po Rewolucji Lutowej z więzienia w Kursku, w kurskiej grupie SDKPiL pełnił funkcję przewodniczącego. Aktywny udział w pracach moskiewskiej grupy brali Aleksander i Piotr Rogińscy z Białegostoku oraz Andrzej Okuniewski z Diadkowiec, a w rostowskiej Stanisław Cudowski z Białegostoku. Przewodniczącym sekcji PPS-Lewicy w Permie był białostocki zecer, znany działacz robotniczy Stanisław Kuleszyński. Organizatorem czugujewskiej grupy SDKPiL i zarazem jej sekretarzem w 1917 roku był Franciszek Perkowski, były uczestnik rewolucji 1905 r., działacz białostockiej organizacji socjaldemokratycznej w latach 1911—1915.

Polskich socjaldemokratów spotykamy na różnych szczeblach ruchu związkowego. Michał Waclawski—Szynekiewicz, metalowiec z Białegostoku represjonowany za działalność rewolucyjną wziął udział w ruchu związkowym dzielnicy Wyborskiej w Piotrogradzie, a Adam Dziemianowicz z Łap był sekretarzem związku zawodowego Kolei Warszawskiej w Piotrogradzie.

Białostocczanie uczestniczyli w tworzeniu oddziałów Gwardii Czerwonej, komitetów fabrycznych, a wielu wchodziło w skład komitetów wojskowo-rewolucyjnych, należało do aktywu organizacji bolszewickich w szeregu bliższych i dalszych ośrodkach Rosji. Najbardziej doświadczonym w działalności rewolucyjnej częstokroć powierzano stanowiska kierownicze i dowódcze w oddziałach Gwardii Czerwonej, do której szeregów w trakcie jej organizowania zgłosiło się wielu Białostocczan. W sformowanym oddziale w warszawskiej fabryce armatur w Moskwie z polskich robotników funkcję zastęp-

cy dowódcy pełnił Aleksander Rogiński z Białegostoku. Dowódcą oddziału fabrycznego w Piotrogradzie był Władysław Kułakowski z Krynek, funkcję zastępcy dowódcy drużyny zwiadowczej w Pułku Czerwonej Gwardii w tym mieście sprawował Konstanty Baks z Białegostoku.

Obowiązki komisarza wojskowego Kolei Warszawskiej w Piotrogradzie pełnił Franciszek Klepacki, a przewodniczącym komitetu marynarskiego szkoły motorzystów wojsk pogranicza w tym mieście był Romuald Muklewicz. Również w szeregu prowincjonalnych ośrodków Białostocczanie znaleźli się wśród kierowniczego aktywu organizacji bolszewickich, na Ukrainie, Kaukazie i Syberii, wszędzie tam, gdzie powstawały. W Czugujewie organizatorem fabrycznego oddziału w zakładzie Borkowskiego był Franciszek Perkowski, w szeregach gwardyjskich w Czelabińsku Jan Mikiewicz, w Briańsku Józef Kosikowski, w Jekaterynosławiu Konstanty Zubrycki, wszyscy pochodzili z Białegostoku. W Odessie Stefan Lisowski z Gródka, w Mińsku Teodor Kołodko z Kościuk, w Omsku na Syberii Ludwik Turecki z Choroszczy.

Ważną formą udziału Białostocczan w wydarzeniach rewolucyjnych była działalność w Radach Delegatów Robotniczych i Żołnierskich. W wielu miejscowościach, w których one powstawały, należeli do czynnych ich organizatorów i działaczy. Członkiem Piotrogradzkiej RDRiŻ I i II kadencji był Romuald Muklewicz z Supraśla, w skład Komitetu Wykonawczego RDRiŻ w Moskwie od marca 1917 r. wchodził Władysław Bieniecki z Białegostoku. Do aktywnych członków Rad wśród Białostocczan należeli również w homolskiej Longin Zielonkowski, pełniący funkcję przewodniczącego komitetu zakładowego zapalczarni, kałuskiej — Feliks Janowicz z Białegostoku, w Płocku Feliks Zimnoch z Dobrzyniewa, który wchodził w skład rady jako przewodniczący Komitetu Wojskowo-Rewolucyjnego jednostki wojsk inżynierskich.

W burzliwych dniach październikowych 1917 roku, obok przedstawicili różnych narodów byłego imperium carskiego w jednym szeregu walczyli Polacy, powszechnie znani działacze rewolucyjni jak: Feliks Dzierżyński, Julian Marchlewski, Julian Leszczyński, Feliks Kon, Józef Unszlicht, Bronisław Wesołowski. Obok tych najwybitniejszych było wielu mniej znanych, niekiedy zapomnianych, jak i ci, których dopiero wydarzenia rewolucyjne wciągnęły w nurt walki po stronie Października. Byli również wśród nich Białostocczanie.

Wszędzie tam, gdzie zastały ich dni październikowe znajdowali się w szeregach walczących, wśród załóg robotniczych, w oddziałach Gwardii Czerwonej, w zrewolucjonizowanych oddziałach armii carskiej, we flocie bałtyckiej i czarnomorskiej, wśród, szturmujących

pałac Zimowy i ochraniających Sztab Rewolucji — Instytut Smolny, wśród zajmujących centralny telegraf i pocztę, na ulicach Piotrogradu i Moskwy, pod murami obleganego Kremla, na poszczególnych odcinkach frontu, na Kaukazie, Syberii i Ukrainie, nad Wołgą i Donem. Było ich wielu, nie znamy w pełni ich liczby. Wielu z nich należało do szeregowych, anonimowych bohaterów, którzy służyli rewolucji na całym terenie Rosji, od Ukrainy po Syberię, od Krymu po Białe Morze lecz nie przekazali swych imion do historii.

Powszechnie znane są nazwiska i losy zwłaszcza tych bardziej aktywnie uczestniczących w burzliwym nurcie walk rewolucyjnych. Wśród załogi krążownika „Aurora” wchodzącego w skład Floty Bałtyckiej, który ogniem dział skierowanym na Pałac Zimowy — siedzibę Rządu Tymczasowego, dał sygnał do uderzenia, znajdowali się Białostocczanie Jakub Martyniuk z Nowobereżowa i Edward Szewko ze Starosielc. W momencie rozpoczęcia szturm na pałac Jakub Martyniuk kierował ładowaniem pocisków do dział „Aurory”, a następnie obaj uczestniczyli w tłumieniu spisku Kiereńskiego i Krasowa. Wraz z załogą statku „Narodowolec” wchodzącego do kronsztadzkiego oddziału zbiorczego marynarki rosyjskiej w szturmie Pałacu Zimowego i stłumieniu spisku antyradzieckiego Kiereńskiego i Krasnowa bezpośredni udział brał Aleksander Perszko z Hajnówki. Szczególnie aktywną postawą wśród wojskowych Polaków, uczestników powstania zbrojnego w Piotrogradzie wyróżnił się podoficer marynarki Romuald Muklewicz z Supraśla, członek organizacji wojskowej przy KC SDPRR, aktywista polskiej lewicy wojskowej, późniejszy dowódca marynarki wojennej Związku Radzieckiego. Brał on udział w szturmie na Pałac Zimowy, kierował atakiem na Włodzimierską Szkołę Junkrów podczas buntu, który wybuchł w nocy z 27 na 29 października. Podobny los dzielił tokarz-metalowiec z Krynek, Władysław Kułakowski, uczestnik powstania październikowego w Piotrogradzie, szturm na Pałac Zimowy i ataku na Włodzimierską Szkołę Junkrów. Przez pewien okres brał on udział w ochronie Kremla, a następnie jako adiutant 4 Moskiewskiego Pułku Aprowizacyjnego walczył na Froncie Wschodnim. Obok już wspomnianych, w powstaniu październikowym w Piotrogradzie uczestniczyli Konstanty Matejczuk z Ogrodniczek, Adam Zaniewski z Klepacz, Stanisław Łapiński z Łap, Arkadiusz Kogan z Białegostoku, Władysław Biernacki ze wsi Jakubowskie, Feliks Warzyński z Rogowa, Adam i Ludwik Dziemianowiczowie z Łap.

Białostocczanie brali także udział w zdobywaniu różnych punktów oporu, stłumieniu buntu junkrów, w starciach z oddziałami wiernych Rządowi Tymczasowemu. W walkach na ulicach Piotrogradu na czele oddziału marynarzy Franciszek Klepacki z Białegostoku zdobył dwa pociągi pancerne Kiereńskiego i białogwardzistów. Mi-

chał Toruniak z Drohiczyzna wraz ze swym oddziałem marynarzy brał udział w zajęciu poczty i telegrafu, następnie w dniach 10—13 listopada 1917 r. w rejonie Carskiego Siola i Gaczczyzny walczył z oddziałami Kiereńskiego i Krasnowa. Podane przykłady nie wyczerpują nawet ustalonych nazwisk Białostocczan uczestników szturmu na pałac i powstania w Piotrogradzie, było ich znacznie więcej.

Podobnie jak w Piotrogradzie Białostocczanie uczestniczyli w powstaniu październikowym w Moskwie. W szeregach walczących rewolucjonistów Moskwy znajdowali się między innymi Michał Grygorczuk z Kowalówki, Władysław Kryński z Brańska, Piotr Rogiński z Białegostoku. W zdobywaniu poczty i stacji telegraficznej oraz w walkach ulicznych w centrum miasta uczestniczył Ludwik Zalewski z Białegostoku, w zdobywaniu Kremla Antoni Topolewicz z Białegostoku, zaś w jego ochronie brał udział Władysław Kułakowski z Krynek. Podczas powstania październikowego członkiem Komitetu Wojskowo-Rewolucyjnego dzielnicy Butyrki i zastępcą dowódcy sztabu Czerwonej Gwardii oraz kierownikiem Wydziału Agitacyjnego RKP(b) w latach 1917—1919, był Dominik Kuczyński z Choroszczy, działacz robotniczy, uczestnik rewolucji 1905—1907, wielokrotnie aresztowany za działalność rewolucyjną.

Zwycięstwo bolszewików w Piotrogradzie i Moskwie oraz ustanowienie w nich władzy radzieckiej zapoczątkowało falę walk rewolucyjnych w całej Rosji, w których nie zabrakło również Białostocczan. W Kazaniu walczył Aleksander Żdanuk z Ostrowia, w zdobywaniu Taszkientu Teodor Czerniawski ze wsi Mikłasze, w ustanawianiu władzy radzieckiej w Połocku Feliks Zimnoch z Dobrzyńniewa Dużego, w walkach o zdobycie gmachu poczty i siedziby żandarmerii w Briąnsku Józef Kosikowski z Białegostoku. W szeregach Dywizji Piechoty Czapaiewa walczyli z armią Kołczaka Kalistrat Chilimoniuk z Łosinki, Jan Młodzianowski z Kleszczel, Izaak Danilewski—Sobiesiuk z Nowego Kornina, w Dywizji Budionnego Metody Kozakiewicz z Orli, Tichon Trochimczuk z Klejnik, który swe zmagania z tamtych dni opisał we wspomnieniu „Przez góry, fronty, głód i tyfus”. We flocie Czarnomorskiej w walkach o Sewastopol uczestniczył Władysław Pawłowski, w organizowaniu oddziałów Armii Czerwonej na Syberii w 1918 r. — Franciszek Klepacki.

Powstała w wyniku zwycięstwa rewolucji władza radziecka na czele z W. Leninem, w swych pierwszych dekreтах proklamowała prawo narodów do samostanowienia, uznała prawo narodu polskiego do niepodległości, unieważniła traktaty rozbiorowe Polski zawarte przez rząd carski. Wyrazem tych faktów był powszechny udział mas polskich w Rosji w walce o przygotowanie i zwycięstwo rewolucji oraz utrwalenie jej zdobyczy.

Po zwycięstwie rewolucji większość jej uczestników powróciła do Polski, już niepodległej. Dla części owe dni, „które wstrząsnęły światem”, stały się jedynie epizodem życiowym. Inni przenieśli na tereny stron rodzinnych doświadczenia zdobyte w walce rewolucyjnej. Pozwoliły one po nowemu spojrzeć na dzień powszedni we własnej ojczyźnie. Znana ich część stała się propagatorami idei Października, organizatorami miejscowych organizacji postępowych partii robotniczych i chłopskich, brała udział w walce z siłami wstecznymi w okresie międzywojennym, by wreszcie w Polsce Ludowej aktywie uczestniczyć w socjalistycznych przeobrażeniach ojczyzny. Wielu z nich z motywów ideowych i politycznych pozostało w Rosji Radzieckiej i w różnych jej miejscowościach uczestniczyło w budownictwie państwowości radzieckiej.

ALEKSANDER ANTONIUK

ALEKSANDER PERSZKO z Hajnówki

ROMUALD MUKLEWICZ z Supraśla

KONSTANTY ZUBRYCKI z Białegostoku

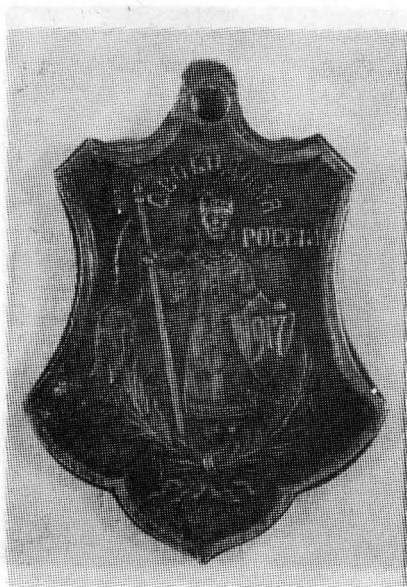
EDWARD SZEWKO ze Starosielc

JAKUB MARTYNIUK z Nowoberezowa

ORDER LENINA NADANY
J. Martyniukowi

ODZNAKA PAMIĄTKOWA Z OKRESU REWOLUCJI, awers i rewers

W. LENIN z F. DZIERŻYŃSKIM, rys. G. Andreewa

ODZNAKA PAMIĄTKOWA Z OKRESU REWOLUCJI, awers i rewers

W. LENIN, rzeźba S. Wakulińskiego

BIBLIOTEKA
Nr _____
OBSZAR BIAŁOKOŃSKI
KRAKÓW

Zyciorys

Ja Kozakiewicz Metodę s. Baryla i Helenę i dom w Orli
w 10.11.1894 r. we wsi Durepaszycaninśko pow. Hajnowka. Dzie-
ciństwo spędziłem w rodzinie i na ziemi ojczyzny. Za ojca i matkę
na utwór mamni rodziców i wstąpiłem do szkoły we wsi Dure-
paszycaninśki gdzie skończyłem 4 klas szkoły ruskiej. Oraz wso-
bicie szkoły udałem się do Białowieskiej do H. G. Gajowego Pałacu
Michała. Za postucha pociągów, gdzie postępuję 3 lata. Następnie
w roku 1903, zgłosiłem się za parobka we wsi Orzechowo w powie-
cie Borowickim Tarnobrzegskim gdzie pracowałem 2 lata. Następnie
jeździłem pracownikiem parobkiem od 1.1.1911 do 31.12.1914 r. we wsi Tomaszów
określenie w Podkarpaciu. Oraz w mieście Kiełce w 1912 roku
udałem się do pracy na zakład cementu m. Noworosijsk ZSRR
Czernomorskiej gubernii gdzie pracowałem do 31.12.1915 roku.
Podczas I światowej wojny 18.12.1915 roku zostałem powołany
do czynnej służby w 10. pułku artylerii gdzie służyłem do 30.12.1918
roku, zostałem demobilizowany do cywila. Podemobilizacji
służyłem pracując w fabryce na linii Przemyskiej w Przemysku
gdzie pracowałem do sierpnia 1919 roku. Następnie w mieście
Grudnia 1919 roku dobrowolnie wstąpiłem w szeregi 1. pułku
Armii Imienia Budionnogo gdzie służyłem do zakończenia
wojny domowej i porażonych 30.12.1921 roku
zostałem demobilizowany i Podemobilizacji w mieście
Grudnia 1921 r. powróciłem do Polski jako repatriant do
swojej ojczyzny w pow. Durepaszycaninśki gdzie dożyłem pracowałem
w terenie pustym Białowieskiej. Oraz dalej i mieście doładnie
nie przy pominięciu na wiosnę 1927 roku wstąpiłem do K. P. Z. B.
na terenie wsi Krynki gdzie pracowałem do rozwiązania przez
"Komitetem". Podczas pobytu władz Radzieckich w roku 1940
pracowałem społecznie we wsi Krynki z byłym przewod-
nicą wyborów byłym przez wybawców wybrany do Przemysku. Rady
Narodowej jako radny. Podczas okupacji niemieckiej
nadal pracowałem w miejscowości Krynki w pow. i Soltyś
przepracowałem wyżył 3 dni w tym czasie do pracy do wsi celów
tęż dla miłośników...

ZYCIORYS METODEGO KOZAKIEWICZA z Orli

79/587